

Buime na héigse Art Óg

[Ó Donnchadha, T. *Leabhar Cloinne Aodha Buidhe*, Dublin, 1931, poem 39]

Lughaidh, mac Ruaidhrí Dhuibh í Eachaidhéin cc.

1 Buime na héigsi Art Óg;
baoghlach liom é don Artód,
leaca ghlantrom is gruaidh the,
a bhfuair d'altrom na héigse.

2 Mac meic Briain nach brisedh mionn
buime éigios fhóid Éirionn;
gidh maith an forainm fuair Art,
roshnaidhm do chuaidh ós cumhacht.

3 An ceudlá do canadh ris
gurbhé buime an uird éigis,
fúigfe an lása é 'na Art,
acht grása Dé 's a dhaonnacht.

4 Ní cluiche sugartha sin,
buime éiges guirt Ghaoidhil;
mó as cruaidh thrá ina thaidhbhsí
an lá fúair an forainmsi.

5 Dámadh leis ó mhuir go muir
da gach taobh do Thrian Conghoil,
mó congháir na héigsi dh'Art
'ná an mhéidsi d'fhoghbháil d'umhlacht.

6 Tuitfidh leo nó léigfidh dhe;
cúis bháis altrom na héigse;
cur re a ndocroibh, dáil doghra
tán go bhfoclubh foghlomdha.

7 Maith chreidim nach gcualaidh Art
tromdháimh Guaire i gcrich Connacht
fán aithchléir nár bhegal lais
nó caithréim dreagan Durlais.

8 Tromdháimh Éirionn leath ar leath
gluaister leo a los a n-ainbhere
go teach Ghuaire, acht gér ghníomh tenn
da ndíol uайдhe gan fhoirchenn.

9 Faoilidh rompa gnúis Guaire
feadh a ré mur fher éanúaire;
re dreich ndualloigh fá serg sriobh

gérbh uamhain ferg na bhfiledh.

10 Dob í freagra gach fir dhíobh
re faicsin aighte an airdríogh
bíodh nár dhaighriaghail don dáimh
a ndíol d'ainmhianaibh d'fhagháil.

11 Nír shirsiod dáil da dhocra
nach fríoth go fiú a chomhochta
acht gér dhoiligh í d'fhagháil,
ar tí a oinigh d'iongabháil.

12 Each cnesghorrn fa cúilfhionn barr
's cosa fionna aga fulang
do mhianaibh mná Seancháin sin
acht gér nemhcháir thrá an toilsin.

13 Mian eile fhuair mun amsin,
sméra dubha i ndoaimsir,
dob fhearr blas agus boladh;
a teann as ag ardughadh.

14 A ndíol do mhuic fhirinn fhinn
nach bérthar bhós go dílinn
do thorc nach rugadh roimhe,
da pubal olc iudoighe.

15 I ndóigh nach biadh thiar ná thoir
semróga an mhaide mhullaigh,
nír iarr acht neach gan náire,
mian le teach na tromdháimhe.

16 D'fhiös a ghiolla i nGlionn an Sgáil
gluaisios Guaire mac Colmaín,
gairm nár bh adhnár da fhine,
darbh ainm Marbhán muicidhe.

17 Eugaoines ris lámh do láimh
a mhíana troma ón tromdháimh,
crú a aighte 's a ghnaoi 'na ghioll,
's do bhaoi ga n-aithne ós ísioll.

18 "Ná trághadh do thonn mheanma,"
ar Marbhán, "thrá, a thigherna;
tes t'fhuile do bhérsa a broid;
do ghéubhsa uile a n-iarroid."

19 Tógbhus Gúaire an ghnúis chorcra,
go Dia um dhíon a hadhanta

rug a bhuidhe, breath na ndruadh,
a dhreach uile gur fhionnnfhúar.

20 Dá mbeith gleann mur Ghleann an Sgáil
láimh re hArt Óg mac Seaáin,
i measg fhian Iannbhán Line,
'na mbiadh Marbhán muicidhe!

21 Ó nach fhuil, eaguil liomsa
bheith d'Art Óg san éigionsa;
trom sgoile a fódmhuigh na bhFionn
dob oire ar ógbhaidh Éirionn.

22 D'Art mac Seaáin do mhes mé
gan ched gcreach gan chíos tíre
créd acht ró na bhfert bhféile
techt dó tar ar ndoimhénne.

23 Nior chás liom dá léigthí lais
páirt do chreich Cairrge Ferghais
do chur thart um brúach Banna,
go madh luath Art etorra.

24 Dá léigthí d'Art uair eile
creach Dhúin, tar a dhaoineighe ,
do roinn 's gach taobh don Tulaigh
ar dhroing do fhaomh ealadhain.

25 Dá léighdi d'Art siar ná soir
do nós slechta Bríain Bhallaigh
ó bhun Banna go hlobhar
gan dul alla ó éignioghadh.

26 Ó lubhar na n-inbher nglan
go doirrsibh Glinn Con Cadhan
dá mbé cead imdhechta ag Art
inghealta ónár bheg beodhacht.

27 Ó Shliabh gCallann don taobh thúaидh
go hEas Craoibhe an fhóid fhionnnfhuair
ó'r smacht mun budh suaimhneach sin
nirbh uaimhneach d'Art ó éigsibh.

28 Dá dteagmhadh bhós ga bhais bháin
cead cuartoighthe chlann gCatháin,
's gabháil thart re taobh gcalaidh,
badh saor Art ó ánradhaibh.

29 Ag Art Óg, mar a aithre,

dá mbeith cead a gcuartaighthe
Dún an Aonuigh, Uaimh an Deirg,
saoraidh a ghruaidh mur ghlainleirg.

30 Ó Uaimh an Deirg, mheic Dremhain,
dá mbé ag Art go haithreamhail
sirthe ar gach leith taobh le tráigh
nír shaor do chreich an Chorráin.

31 Ó nach bhfuil cíos ga chruth glan
ón Oilén ó Ard Uladh,
um Loch Cuain, um lioinnloch Laoigh,
a ghruaidh d'ionnlach dob anaoíbh.

32 Ó Loch Laoigh go Dún Droma
na coillte do chíu ettorra
dá mbé tol a n-airgthe ag Art
nír thairgthe cor re a chomhacht.

33 Caithfidh sé aigneadh aireach;
an cháruid 'san comhaidheach
legaid siar a uille ar Art;
fial gach buime tar bhochtacht.

34 Méd ainbreathe na héigsi ar Art,
tréna ríomh dóibh fa dhánacht;
tiocfaidh am bhus aithreach dhi
clann nach maithfeach da mbuime. BUIME

35 Cosmhuil d'inghin í Eadhra
géag nua d'fhiodh a hoileamhna
cia don ghéigsi do bhen barr
fa sheal don éigsi d'altrom?

36 Gidh eadh, is guais do Ghráinne
altrom trí ná tromdháimhe
mur chuid mná d'fhagháil ó Art
d'anáir gé tá 'na tochmharc.

37 Iomchóraidh d'fhocluibh bega
ruisg chiuine mur choirleaga
cnes saoirfhinnngheal ón tearc toil
ar chlecht caoimhinghean Cathoil. B.u.i.m.e.n.a.h.é.i.g.s.i. &c.